

ŠACHOVÝ TÝDENÍK

VYDÁVÁ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PRAŽSKÁ ŠACHOVÁ SPOLEČNOST

27. KVĚTNA 2010 ROČNÍK IV. ČÍSLO 21

(GEOPOLITICKÉ) ŠACHY SKANDÁL V MOSKVĚ

Anatolij Karpov

Kirsan Iljumžinov

„V Rusku? Tam je všechno možné,“ připomenou si možná někteří čtenáři slova známého českého herce. Smutné je, že nyní dostávají další obsah: „Muži v černém“, pracovníci soukromé bezpečnostní agentury, obsadili sídlo ruské šachové federace.

Tak vypadá jedna nechutná epizoda volby nového předsedy FIDE. Pointu tohoto příběhu budeme znát za několik měsíců. Bohužel, peripetií si ještě zřejmě užijeme hodně. Je pravděpodobné, že nastane krize, kterou samotné zvolení nového předsedy nemusí odvrátit. A zda se dočkáme nějaké katarze, to ví snad jen Bůh a Putin s Medveděvem...

Ale od začátku: na post předsedy mezinárodní šachové federace jsou dva kandidáti. Dosavadní šéf Kirsan Iljumžinov, prezident Kalmycké republiky (jedné z republik ruské federace), v západním světě příliš sympatií nevzbuzuje. Což u chlapíka, který prohlašuje, že je, resp. byl přítelem Muammara Kádáfího a Saddáma Hussajna a který v chudé republice vybudoval „Šachové město“ za padesát milionů dolarů, asi nepřekvapí.

Pokračování na straně 19

ŠACHOVÝ MUZIKÁL

Benny Andersson

Mix populární muziky a šachového napětí, lásky a studené války, to je muzikál Chess. Jde o příběh z doby studené války, kdy americká a ruská šachová výprava z propagandistických důvodů usilují o vítězství v mezinárodním turnaji. (Asi nepřekvapí, že vzorem pro charakter amerického šachisty byl Bobby Fischer.) Autorem hudby jsou Björn Ulvaeus a Benny Andersson (ABBA), text má na svědomí spolu s prvně jmenovaným Tim Rice. Muzikál se poprvé hrál v roce 1984, 10. června ve 20.00 v Limelight Theatre proběhne v australském městě Wanneroo jeho obnovená premiéra. (limelighttheatre.com)

KAVÁLEK O ŠACHU

Lubomír Kaválek

Před časem jsme informovali o tom, že v listu Washington Post byla šachová rubrika Luboše Kaválka nejprve přesunuta do on-line verze (17/2009), poté zrušena úplně (4/2010). Kaválkovi nyní nabídl prostor web Huffington Post. Kaválek na něm píše o právě proběhnuvším americkém šampionátu. Mimo jiné upozorňuje na to, jak moc se šachy liší od ostatních sportů: běžným výsledkem na rozdíl od ostatních není rezultat, ale remíza. „Přestavte si sportovní událost, kde má hostující tým více šancí skórovat, po vypršení času je skóre nerozhodné a trofej zůstane domácím. Něco podobného se stalo na americkém šachovém mistrovství.“ huffingtonpost.com

RECENZE

BOBBY FISCHER PROTI ČESKÝM VELMISTRŮM ANEŽ NÁDECH ŠACHOVÉ MINULOSTI I SOUČASNOSTI

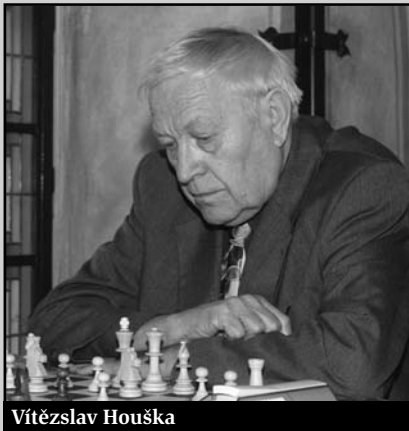

Žádné, byť i sebelepší historicky poučené publikace nedovedou přiblížit člověka tak jako osobní vzpomínky lidí, kteří měli tu možnost se s tímto člověkem setkat. Jde-li přitom o tak mimořádnou osobnost, jakou byl jedenáctý mistr světa Robert James Fischer, nedá se kouzlo takovýchto vzpomínek slovy vůbec vyjádřit.

Čtyři čeští velmistři měli to štěstí potkat se s geniálním Američanem nejen za šachovnicí, ale i mimo ni. Svě myšlenky a vzájemné duely společně uložili do nové knihy nazvané Bobby Fischer proti českým velmistřům, kterou letos vydala Pražská šachová společnost. Hned na úvod musím konstatovat, že na mě málokterá šachová kniha udělala tak silný dojem.

Pokračování na straně 3

LENDL NEJEN TENISTOU

Vítězslav Houška

Lendl a Ostrava? Přírodní, leč tentokrát zcela náhodné spojení, ke kterému došlo v uplynulém týdnu na webu Pražské šachové společnosti (www.praguechess.cz). Zajímavá šachově-tenisová sága rodiny Lendlů z pera Vítězslava Houšky, které nechybí ani pěkná partie, a bezprostřední dojmy IM Davida Kaňovského z dění na ostravském přeboru republiky. To jsou témata nových příspěvků tamních blogů.

„Dědeček Eduard, otec Jiří, synáček Ivan, řečený Hrozný. Taková jsou jména jedné slavné dynastie,“ zahajuje Vítězslav Houška své vyprávění o drtivých forhendech, šachovém umění a pravděpodobně největší sbírce šachové literatury v republice, kterou vlastní díky prvně jmenovanému Lendlůvi brněnská Státní pedagogická knihovna.

Jaké měl dojmy David Kaňovský z Ostravy? Bolavé svěrače, údajná absence hezkých domorodek, neúčinnost magie formálního oblečení a neudržitelnost zdravého způsobu života, takový je souhrn Kaňovského pobytu v Ostravě.

Václav Pech

WEIZSÄCKER DALŠÍM Z KANDIDÁTŮ

R. von Weizsäcker

Předseda německého šachového svazu Robert von Weizsäcker kandiduje na pozici prezidenta Evropské šachové unie. Pětapadesátiletý Weizsäcker je tak již vedle Silvio Danailova, Aliho Nihata Yaziciho a aktuálního prezidenta Borise Kutina čtvrtým, kdo má zájem o čelní pozici v evropském šachu. Německý předseda vytáhl silný kalibr: stojí za ním: Anatolij Karpov i Garri Kasparov. „Šachy jsou nesmírně závislé na reputaci jejich představitelů,“ konstatuje Kasparov a dodává, že v porovnání s Iljumžinovem jsou z tohoto pohledu Karpov s Weizsäckerem mnohem vhodnější kandidáti. „Nepochybuji o tom, že Karpov a Von Weizsäcker vrátí šachy tam, kam patří. V posledních letech jsme na tomto poli ztratili příliš mnoho.“ Mimochodem, pokud vám je Weizsäckerovo jméno povědomé, máte pravdu: Je synem bývalého německého prezidenta.

LÁZEŇSKÝM ŠVIHÁKEM ZDENĚK HÁBA

Zdeněk Hába

Zdeněk Hába (2233) z jihlavského Gordicu se stal vítězem sedmikolového turnaje v Karlových Varech, který získal pět a půl bodu. Atmosféra našeho největšího lázeňského města zřejmě přispěla k všeobecné „mírumilovnosti“ – hned několik hráčů prošlo turnajem bez porážky. O pořadí tedy rozhodlo pomocné hodnocení. Stříbrnou medaili si veze do Klatov Lukáš Vlasák (2246), bronz zbyl na nejlepšího z domácích šachistů, FM Jiřího Soukupa (2299). Kompletní výsledky turnaje jsou k dispozici na adrese: chess-results.com

ČEŠI PODPORUJÍ KARPOVA

Výkonný výbor Šachového svazu ČR rozhodl, že podpoří kandidaturu Anatolije Karpova na post předsedy mezinárodní šachové federace. Na

své minulé schůzi vzal pouze Karpovu kandidaturu na vědomí s tím, že o podpoře konkrétního kandidáta rozhodne až po konečném termínu předání kandidátek. Nyní vydal prohlášení, ve kterém se mimo jiné uvádí: „Vědom si nutnosti pozitivních změn ve FIDE, bude Šachový svaz České republiky na podzimním volebním kongresu v Khanty-Mansijsku podporovat kandidaturu Anatolije Karpova.“ Celé vyjádření najdete na svazovém webu: chess.cz

ROŠKO VYHRÁL V HRADCI KRÁLOVÉ

Luboš Roško

Polabinský FM Luboš Roško (2345) se stal nejšťastnějším z pětičlenné skupiny vítězů prvního turnaje letošní série Czech Tour v Hradci Králové. Roško získal v devíti kolech sedm bodů, ze stříbrné příčky se radoval jeho oddílový kolega Aleš Jedlička (2293), poslední z medailí oceňovaných pozic patřilo Rusovi IM Maximu Chetverikovovi. Kompletní pořadí turnaje a dalších doprovodných akcí najdete na chess-results.com

GRAND PRIX V RAPIDU

Petr Velička

Devátý turnaj domácí série GP České republiky v rapid šachu se stal v Libčicích kořistí nejvyššího nasazeného hráče, IM Jana Bernáška (2495). Ten získal v devíti turnajových kolech za sedm výher a dvě remízy osm bodů a o půl bodu předstihl druhého IM Pavla Freislera (2337) z pražské Holdie. Třetí místo mezi sto osmi zúčastněnými díky lepšímu pomocnému hodnocení připadlo FM Tomášovi Vojtovi (2374). Páté místo a do průběžného pořadí soutěže získaných pětadesát bodů vyneslo do čela celé série Grand Prix ostravského velmistra Petra Veličku (2447). Zda svou pozici udrží, se rozhodně na turnaji v Hustopečích. Výsledky turnaje najdete na adrese chess-results.com

BOBBY FISCHER PROTI ČESKÝM VELMISTRŮM ANEB NÁDECH ŠACHOVÉ MINULOSTI I SOUČASNOSTI

pokračování ze strany 1

Velmistři Hort, Kaválek i Pachman dokázali své vzpomínky vložit do slov s neuvěřitelnou lehkostí, tyto stránky jsem prolétl doslova se zatajeným dechem a všechn svět kolem mne jakoby přestal existovat. Ačkoliv jsem toho o Fischerovi přečetl už poměrně dost, jeho osobnost mě lákala podobně jako asi většinu šachistů, znovu jsem se dozvěděl úplně nové skutečnosti, které opět malinko pozměnily mé smýšlení o tomto rytíři šedesáti čtyř polí.

Všech dvacet tři partií, které se hráli naši velmistři proti Bobbymu, jsou opatřeny jejich vlastními poznámkami. Což zvláště jako

aktivní komentátor s povděkem kvitují, neboť komentáře „kibiců“ se jim nikdy nevyrovnají. Pouze v případě velmistra Filipa se o analýzy postaral současný nejsilnější český hráč velmistr David Navara, který svými komentáři v podstatě vyvrací mou předchozí myšlenku. David do knihy připojil také vlastní kapitulu, ve které popisuje svůj vztah k Fischerovi a co všechno si od něj během své šachové kariéry vzal.

Po stránce grafické považuji knihu rovněž za velmi zdařilou, uvnitř najdeme řadu fotografií doplňujících jednotlivé výklady. V závěru díla nalezneme užitečné Portréty hráčů a přehledné

Tabulky turnajů a olympiád. Nechybí ani Rejstřík partií.

Nová publikace Pražské šachové společnosti sice není kniha, kterou by člověk mohl studovat týdně či dokonce měsíce, ale přesto by měla najít místo v knihovničce každého šachisty, kterému šachová historie není zcela lhostejná.

David Dejf Kaňovský

*Filip, Hort, Kaválek,
Navara, Pachman:
Bobby Fischer
proti českým velmistrům.
Vydala Pražská šachová
společnost
Praha 2010.*

NOVÁ KNIHA VYDANÁ PRAŽSKOU ŠACHOVOU SPOLEČNOSTÍ

BOBBY FISCHER proti českým velmistrům

„Bobby Fischer je šachová báseň i pravda. Mistr mistrů světa. O to víc mě uchvacují partie čtyř našich slavných velmistrů, kteří Bobbymu statečně vzdorovali. Skvělé čtení, úchvatná šachová dobrodružství, výtečná kniha. Tvůrcům blahopřeju a čtenářům velmi velice doporučuju.“

- Vítězslav Houška, spisovatel -

„Šachy se s příchodem Fischera radikálně změnilly a ani po jeho odchodu nebudou už nikdy stejné jako dříve. To, že dnes hrajeme s elektronickými hodinami, dostáváme za hru relativně vysoké honoráře a novináři nás považují za geniální podivíny, není samo sebou. Takový stav má více příčin, ale Fischerův vliv je nepřehlédnutelný. Tato kniha poskytuje čtivou formou náhled do části života a díla jedenáctého mistra světa. Cenná je zejména díky svědectvím hráčů, kteří se s Fischerem setkali osobně.“

- David Navara, nejlepší český šachista -

zájemci si ji mohou objednat na adrese:

PAVEL.MATOCHA@GMAIL.COM

cena knihy 333 Kč plus poštovné

BOBBY FISCHER
proti českým velmistrům

Miroslav Filip
Vlastimil Hort
Lubomír Kaválek
David Navara
Luděk Pachman

NAŠI PROTI FISCHEROVI

Šachový historik Jan Kalendovský nás upozornil, že s Robertem Fischerem nehráli jen naši velmistři. V recenzi pro Novoborský šachový server uvedl, že kromě Pachmana, Filipa, Kaválka a Horta se s legendárním Fischerem střetli ještě Rudolf Pitschak a Walter Ader Hausmann. Tyto partie Jan Kalendovský vylovil ze starých analů pro čtenáře Šachového týdeníku.

Prvním Čechoslovákem, který se s Fischerem utkal, byl brněnský mistr německé národnosti **Rudolf Pitschak** (nar. 1902). Tento světoběžník byl v dobách první republiky profesionálním šachovým redaktorem (vedl unikátní denní šachovou hlídku v německých novinách Tagesbote) a byl prakticky všude, kde se konal ve 30. letech nějaký významný turnaj. I jako hráč byl proslulý, zdolal např. v miniaturech Salo Flohra, vyhrál turnaj při kongresu FIDE v Benátkách 1929, velmistr Tartakower mu věnoval celou kapitolu ve své knížce „Neue Schachsterne“ (Vídeň 1935). Po válce byl jako Němec Pitschak odsunut (žil chvíli v Rakousku a Německu) a v padesátých letech se odstěhoval za moře do USA. A zde se právě utkal s mladým Fischerem. Stalo se tak v 58. otevřeném přeboru USA v Clevelandu (Ohio) v srpnu 1957. Startovalo 175 hráčů a pořadí vítězů znělo: 1. Fischer 10(12), 2. Bisguier 10, 3. D. Byrne 9,5, 4. R. Byrne 9 bodů atd. Kolikátý skončil Pitschak – o tom tabulky mlčí. Zde ta slavná partie, zatím poslední z Pitschakovy dlouhé kariéry:

R. PITSCHAK – R. FISCHER [A16]

Cleveland /US Open/ /03/, 7. 8. 1957

1.c4 Jf6 2.Jc3 g6 3.g3 Sg7 4.Sg2 0–0 5.e4 d6 6.Jge2 c5 7.0–0 Jc6 8.h3 Vb8 9.d3 a6 10.f4 Sd7 11.a4 Je8 12.Kh2 Jc7 13.Se3 b5 14.axb5 axb5 15.Dd2 bxc4 16.dxc4 Vb4 17.e5 dxe5

Rudolf Pitschak

18.Sxc5 Vxc4 19.Sb6 Db8 20.b3 Dxb6 21.bxc4 Jd4 22.Jxd4 Dxd4 23.Dxd4 exd4 24.Je4 Sc6 25.Va7 Vc8 26.Vd1 Kf8 27.Jd6 exd6 28.Sxc6 Je6 29.Va8 Vxa8 30.Sxa8 Jc5 31.Kg2 d3 32.Kf3 Sc3 33.Vb1 Ja4 34.Ke3 Jb2 35.Sf3 d2 36.Se2 f5 37.g4 Ke7 38.g5 Kd7 39.h4 Kc6 40.h5 gxh5 41.Sxh5 (B. Wade – The Games of Robert Fischer, London 1972, 130) **Remíza**

Na turnaji v Santiagu 1959 se s Fischerem utkal kromě Pachmana ještě jeden (bývalý) Čechoslovák! Byl to **Walter Ader Hausmann**, který se narodil 7. 11. 1913 v Hodoníně. Před válkou získal titul mistra na sjezdu ÚJČŠ v Praze 1938. Po obsazení ČSR nacisty emigroval do Chile (jako zástupce Bařova obuvnického koncernu), kde se účastnil šestkrát finále přeboru země (poprvé 1947 a naposledy 1974), získal několik medailí a přeborníkem Chile se stal roku 1966. Chile reprezentoval na šachových olympiádách 1956 v Moskvě, 1960 v Lipsku, 1964 v Tel Avivu, absolvoval řadu mezinárodních turnajů. Byl též redaktorem šachových časopisů „Jaque Mate“ a „El Alfíl“ (1944–1958). Ještě v devadesáti letech měl pozoruhodný rating 2270

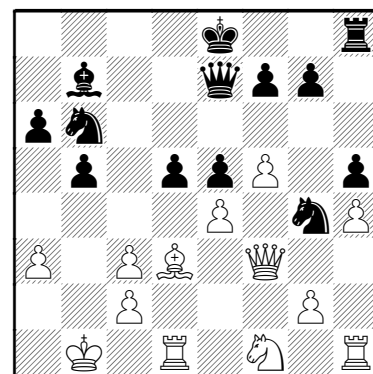
Walter Ader Hausmann

a figuroval ve dvacítce nejlepších nejstarších šachistů světa! Zemřel v lednu 2003.

W. A. HAUSMANN – R. FISCHER [B99]

Santiago (13), 06.05.1959

1.e4 c5 2.Jf3 d6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 a6 6.Sg5 e6 7.f4 Se7 8.Df3 Dc7 9.0–0–0 Jbd7 10.f5 e5 11.Jb3 b5 12.a3 Sb7 13.h4 Vc8 14.Sd3 h5 15.Kb1 Jb6 16.Jd2 Jg4 17.Sxe7 Dxe7 18.Jf1 Vxc3 19.bxc3 d5!

20.De2 0–0 21.Sxb5 axb5 22.Dxb5 Jc4 23.Db4 Dxb4+ 24.cxb4 Jf2 25.Jg3 Jxa3+ 26.Kb2 Jc4+ 27.Kb3 Je3 28.Vd2 Jxh1 29.Jxh1 dxe4 30.Jg3 Sd5+ 31.Ka4 Va8+ 32.Kb5 Vb8+ 33.Kc5 Vc8+ 34.Kd6 Jc4+ 35.Kd7 Jxd2 36.Kxc8 Sc4 0–1

Rádi věnujeme energii těm, **kteří ji nejvíce potřebují**

Pokud se ocitnete v těžké situaci, je pomoc druhých nenahraditelná. Proto jsme podpořili **téměř dva tisíce projektů**, které dodávají sílu dětem v dětských domovech, seniorům, handicapovaným nebo lidem zasaženým živelní katastrofou.

Jsme s vámi.

MLÁDÍ PŘEVÁLCOVALO ZKUŠENOST

Triumfem ukrajinských velmistřů skončil poslední z turnajů série Grand Prix FIDE, která byla před dvěma lety odstartována s velkou pompou a nyní se z nouze dohrává v Astrachani. Pro sedmačtyřicetiletého Pavla Eljanova je jeho astrachaňské vítězství a potvrzení pozice ratingově nejlepšího Ukrajince bezesporu největším životním úspěchem. Velmistr Eljanov vedl turnaj prakticky od pátého kola. Soupeřům sice několikrát dovolil náskok dorovnat, ale vzápětí zase odskočil minimálně o půlbodík vpřed.

„Ve skutečnosti jsem neměl na tomto turnaji co ztratit,“ říkal Pavel Eljanov už v průběhu turnaje. A dodal: „To je právě ten důvod, proč jsem pro ostatní hráče tak nebezpečný.“ O Pavlově nebezpečnosti se v průběhu turnaje přesvědčilo hned kvinteto účastníků. Pravděpodobně klíčovým momentem, který rozhodl o úspěchu velmistra Eljanova, byla partie pátého kola proti Čiňanovi Wangovi. „První polovinu partie jsem hrál příšerně,“ přiznává Eljanov. Částečně prý soupeře podcenil (Wang Jua je možné podcenit!). „Ztratil jsem hodně času a stál špatně,“ dodává

Tak pánové, kterému hráči byste na turnaji fandili?

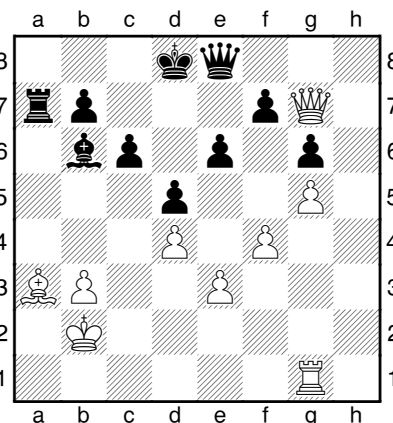
Eljanov. Přiznal, že v jednu chvíli uvažoval o vzdání partie.

WANG JUE (2752) - PAVEL ELJANOV (2751)

Slovanská obrana
dámského gambitu [D12]
Astrachaň 2010

1.d4 d5 2.Jf3 Jf6 3.c4 c6 4.e3 Sf5
5.Jc3 e6 6.Jh4 Se4 7.f3 Sg6 8.Db3
Dc7 9.Sd2 Se7 10.Jxg6 hxg6 11.0-0-0
a6 12.c5 Jbd7 13.Ja4 Vb8
14.Sd3 Vxh2 15.g4 Sd8 16.g5 Jh5
17.f4 Vxh1 18.Vxh1 Jf8 19.Vg1

Dc8 20.Dc2 Sc7 21.Kb1 Ke7
22.Sc1 De8 23.b3 Jd7 24.Jc3 a5
25.Sa3 Va8 26.Ja4 Kf8 27.Dh2 Ke7
28.Jb6 Va7 29.Se2 Kd8 30.Sxh5
gxf5 31.Dxh5 g6 32.Dh7 Jxb6
33.cxb6 Sxb6 34.Dg7 a4 35.Kb2
axb3 36.axb3

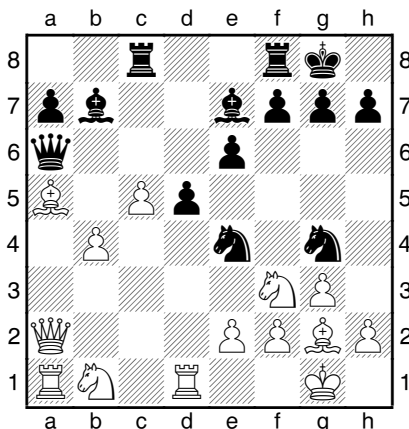
36...Vxa3!? „Moje jediná šance byla spojena právě s touto obětí kvality,“ tvrdil Eljanov. „Byl jsem ve velice těžké situaci a neměl jsem co ztratit.“ A bílý se v pozici nezorientoval dobře. 37.Kxa3 Kc7 38.Vh1 De7+ 39.Kb2 Sa5 40.Vh7 Db4 41.Dxf7+ Kb8 42.Vh2 Dc3+ 43.Ka2 Sb4 44.De8+ Ka7 45.Dxg6 Dxe3 46.Dc2 Sc3 47.g6 De1 48.b4 Sxd4 49.Dd3 Dg1 50.Ve2 Kb8 51.Kb3 Da1 52.f5 exf5 53.Dxf5 Dc3+ 0-1

Ukrajinské derby dvou úspěšných. Bílý má černé a černý bílé.

15...Da6 Asi až během partie hledal Alexejev vhodné pole pro svou dámu. Na kraji šachovnice bude trochu v nesnázích, jak se dovíme z dalších komentářů. Dříve se dávala přednost ústupu 15...Dd6.

16.dxc5 Jxc5 17.b4? Velmi lákavé uchopení iniciativy postupem svých dámských pěšců mohlo narazit na tuhý taktický odpor. Malou výhodu stále uchovávalo skromné 17.Jbd2. **17...Jce4 18.c5 Jg4**

19.Jd4 Na tento tah se zřejmě Mamedjarov spoléhal. Hrozí totiž nejen vidlička na černé jezdce, ale také chycení dámy pěšcem z b5. Druhá hrozba se zdála černému natolik silná, že jí podlehl a prošel mimo geniální myšlenky svou dámu prostě obětovat!

19...e5? První hrozbu šlo „jednoduše“ pokrýt dobráním pěšce f2: 19...Jgxf2! a po zaklapnutí pasti na dámu 20.b5 (*nic neřeší 20.Vf1 Sf6*) ji „prostě“ obětovat: 20...Dxa5! 21.Dxa5 Sxc5!! Fantastická pozice! Za dámu má sice černý jenom figuru a pár pěšců. Po chvíli ale zjistíme, že visící bílá věž nemůže uhnout pro ztrátu jezdce a další

Konečné pořadí

1. Eljanov, Pavel	UKR	(2751)	8
2. Ponomarjov, Ruslan	UKR	(2733)	7
3. Jakovenko, Dmitrij	RUS	(2725)	7
4. Mamedjarov, Šachrijar	AZE	(2763)	7
5. Alexejev, Jevgenij	RUS	(2700)	7
6. Radžabov, Tejmur	AZE	(2740)	7
7. Lékó, Peter	HUN	(2735)	6,5
8. Gašimov, Vugar	AZE	(2734)	6,5
9. Wang Jue	CHN	(2752)	6,5
10. Gelfand, Boris	ISR	(2741)	6
11. Svidler, Petr	RUS	(2735)	6
12. Ivančuk, Vasilij	UKR	(2741)	5,5
13. Inarkijev, Ernesto	RUS	(2669)	5,5
14. Akopjan, Vladimir	ARM	(2694)	5,5

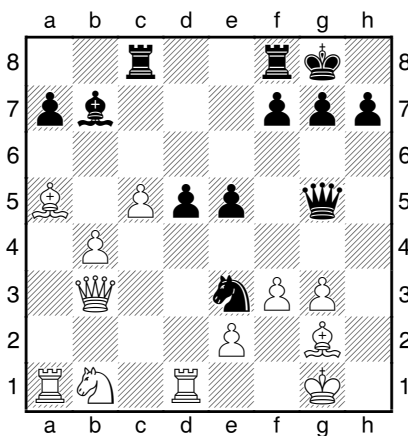
Tejmur Radžabov – Šachrijar Mamedjarov

vazba znamená, že bílý přijde ještě o celou věž! Například: 22.Ja3 (22.Sxe4? Jxd1) 22...Sb6 23.Db4 Jxd1 24.Vxd1 e5. Při mírné materiální výhodě a potenciální slabosti soupeřova krále stojí černý již o něco lépe. Ne tak dobré bylo brání druhým jezdci 19...Jexf2 pro 20.b5 Dxa5 21.Dxa5 Jxd1 22.Jb3 stále s příjemnější pozicí pro bílého.

20.Jf5 Df6 Jinou možností bylo 20...Sxc5 21.bxc5 Df6 22.f3 Dxf5, ale bílý nebude spěchat s dobráním jezdce a bude se konsolidovat například silným 23.Vc1! s výhodou.

21.Jxe7+ Dxe7 22.f3 Dg5 Po 22...Df6 stihne bílý pomocí taktiky dokončit vývin: 23.Vd3 Sa6 24.Jc3!. Smůla černého spočívá v tom, že při dobrání věže se zatoulaný jezdec už nestihne vrátit do hry. Například: 22...Je3 23.fxe4 Jxd1 24.Dd2.

23.Db3 Jxg3 24.hxg3 Je3

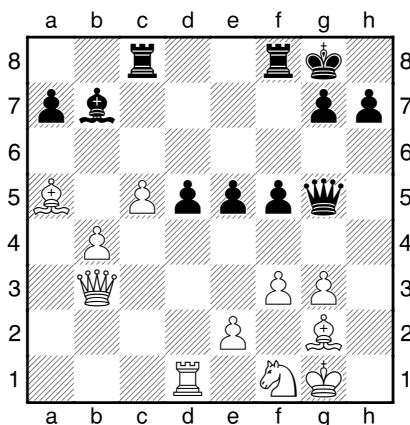

25.Jd2! Dokončení vývinu je mnohdy cennější než materiál! Na jeho lpění by mohl bílý doplatit zbytečnou ztrátou půlbody po 25.Vd3? Dxc3! 26.Vxe3 De1+ s remízou věčným šachem.

25...Jxd1 26.Jf1! Závěrečný akord v obranné symfonii. Černý jezdec je ztracen a pouhý pěšec s věží nebude stačit na dvě lehké figury. S vědomím, že pozice je velmi špatná, zahrál Alexejev následující slabší tahy a tím ještě urychlil svoji porážku.

26...f5?! 26...Sa6 27.Dxd1 s jasnou převahou bílého.

27.Vxd1

27...f4! Ztrácí navíc ještě kvalitu, neboť černá věž nebude mít po napadení vhodný ústup. Určitě delší odpor šlo klást po 27...Kh8.

28.Sh3 fxc3 Na 28...Vce8 rozhodne 29.Sd7 s dalším c6.;Převod na královské křídlo po šesté řadě 28...Vc6 odevzdává pěšce hned: 29.Dxd5+ .

29.Sxc8 Vxc8 30.e4 K technicky vyhrané a jednodušší pozici vedlo i 30.Vxd5 Sxd5 31.Dxd5+ Kh8 32.Kg2.

30...Vf8 31.exd5 e4 32.f4 Zde by „pikožrouti“ asi neodolali a hráli 32.fxe4 a vyhráli by také.

32...Dxf4 33.Dxc3 1-0

Václav Pech

foto: oficiální stránky turnaje

ŽIVÉ ŠACHY S NAKAMUROU

Superblickár a najlepší americký šachista Hikaru Nakamura pricestuje v júli do Banskej Štiavnice, aby sa stretol s najlepším slovenským šachistom Sergejom Movsesianom. Spoločne uvedú do pohybu živé figúrky, ktoré budú demonštrovať ich partiu hranú naslepo. Banská Štiavnica tak pokračuje v tradícii živého šachu, ktorý už šiesty rok priťahuje pozornosť šachistov. Oba ja veľmajstri svetovej špičky odohrajú proti sebe aj ďalšie exhibičné súboje. Najskôr to budú 2 partie vo Fischerovom šachu (tzv. Chess960), pričom v tejto disciplíne získal Sergej na MS bronzovú medailu, a Hikaru je dokonca úradujúci majster sveta. Oba sú aj excelentní blickári a aj preto budú ďalej na programe 2 partie v bleskovom šachu.

To však zďaleka nebude jediný šachový program. V dňoch 10. 7.-18. 7. 2010 sa uskutoční celkovo až 6 turnajov, pričom najväčšiu pozornosť budú pútať Medzinárodné majstrovstvá Slovenska. Najsilnejší Open A je určený prevažne pre hráčov s ratingom nad 2000 a bude v ňom (okrem titulu majstra SR v kategórii mužov, žien a juniorov) možnosť uhrať medzinárodné normy. Hráči s nižším elom, ktorí si netrúfajú na príliš silnú konkurenciu, si môžu zahrať Open B, kde sa bude tiež hrať o zaujímavý cenový fond. Neregistrovaní šachisti majú možnosť prihlásiť sa do Openu C. Na spretrenie programu budú okrem futbalového turnaja a kultúrnych aktivít pripravené aj tri sprievodné turnaje (riešiteľský, bleskový a holanďany). Celkový cenový fond vo

všetkých šiestich turnajoch dosahuje 8400 eur, čo je rekordná čiastka v porovnaní s predchádzajúcimi národnými šampionátmi od vzniku samostatnej republiky v roku 1993. Uzávierka prihlášok končí dňa 10. 6. 2010. Viac informácií, ako aj kompletne propozície, môžete nájsť na stránke podujatia www.livechess.sk.

Prvé zmienky o živom šachu si ahajú až do prelomu 7. a 8. storočia nášho letopočtu, keď franský kráľ Karol Martel rozširoval šach po území dnešného Španielska. Staré letopisy tvrdia, že mal v obľube efektne predstavenia a zahájil v Európe aj tradíciu živých šachov. Samozrejme sa hra so živými figúrami rozšírila i v Oriente. Svedkom jednej takejto partie sa stal napríklad aj legendárny

v bleskovej partii. V rokoch 2006 a 2007 Sergej opäť zvíťazil, tentoraz však nebolo potrebné hrať dodatočné partie, rozhodlo sa už v súboji so zaviazanými očami. Sergejovými súpermi boli GM Navara (2006) a GM Hráček (2007). V tom čase sa v Štiavnicí uskutočnili aj Medzinárodné majstrovstvá SR za účasti 188 (2006) resp. 225 hráčov (2007). O rok neskôr mal najlepší slovenský veľmajster s triumfom poriadne veľa starostí, keď GM Markoš okrem partie naslepo dokázal remizovať aj v bleskovej partii. Musela sa hrať až dodatočná superblicka (3 minúty na partiu), v ktorej bol nakon Sergej úspešnejší. Rok 2009 priniesol azda najväčšiu komplikáciu, bolo totiž veľmi nepriaznivé počasie a pripravení veľmajstri (Movsesian a Láznička) museli odcestovať domov. Súboj so živými figúrkami sa odohral v náhradnom termíne. Sily si v ňom zmerali IM Peter Vavrák a WGM Regina Pokorná, ktorá v partii zvíťazila. Uvidíme, čo nám prinesie rok 2010, keď budeme mať možnosť sledovať súboj „gigantov“ Movsesiana (v Štiavnicí zatiaľ nezdolaný) a Nakamuru.

Milan Maroš

Marco Polo, keď počas svojich ciest na sklonku 13. storočia zavítal aj do paláca indického kniežaťa. V spomínanej krajine mala táto forma hry často pikantnú príchuť - záznamy zo 16. storočia napríklad hovoria o tom, že vládca Hindistánu menom Ak-bar hral šach na nádvorí svojho prepychového paláca (vydláždenom čiernymi a bielymi dlaždicami), pričom figúry tvorilo 32 vybraných krásavíc. V prípade, že niekto kráľa porazil, jeho výhrou boli práve tieto krásne panny. Príliš často sa to však nestávalo, pretože Ak-bar bol vynikajúci šachista. Podstatne krutejšiu formu mal živý šach na dvore sultána Mohameda I. Tam každá vyradená figúra okamžite putovala do rúk kata. Podobne sa zodpovednosti za hrdelné rozsudky zbavoval aj inkvizítor Peter Arbus alebo ruský cár Ivan Hrozný, ktorý taktiež nechával živé figúry okamžite popraviť. Neskôr bol živý šach veľmi obľúbený vo viacerých krajinách, pričom jeho tradícia pretrváva až do súčasnosti. Živý šach má tradíciu aj v českých krajinách. Napríklad v roku 1771 hrali šach s ľudskými figúrami moravský gróf Vojtech Jozef z Hodic a pruský kráľ Friedrich. Šachovnicou im bola lúka zámku Rosswald.

V roku 1787 gróf Jozef Thun z Hohensteinu hral živú partiu v Karlových Varoch ako predstavenie pre kúpeľných hostí a uviesť by sa dali aj ďalšie príklady z neskoršieho obdobia.

V Banskej Štiavnicí sa živý šach hral prvýkrát v roku 2005, keď v partii naslepo proti sebe nastúpili GM Igor Štohl a GM Sergej Movsesian. Po nerozhodnom výsledku bol Sergej úspešnejší

ANDOR LILIENTHAL

ANDRE VELIKÝ ODEŠEL

Tři dny poté, co oslavil svoje devě-
tadevadesáté narozeniny, 8. kvě-
tna 2010 zemřel v Budapešti doyen
velmistrů, Andor Lilienthal. Byl
poslední ze 27 velmistrů, kteří hrá-
li s deseti mistry světa, mezi nimi
s Emanuelem Laskerem, Josém
Raúlem Capablankou či Alexan-
derem Aljechinem, a šest z nich
porazil. Vyhrál i mistrovství Sovět-
ského svazu a to způsobem, že dva
z pozdějších světových šampi-
ónů – Smyslov a Botvinnik – skon-
čili za ním. Lilienthal v roce 1985
pod svým jménem vydal knihu Ša-
chy byly můj život. Jenže publika-
ce byla komunistickým režimem
značně cenzurovaná, tudíž o fan-
tastickém osudu legendárního ša-
chisty prozradila jen málo. Ve sku-
tečnosti Lilienthal žil pestrým ži-
votem, neustále riskoval, měl po-
věst hráče dobrodružné povahy,
historiky o něm jsou ohromující.
Cenzoři vyškrtli i to, že byl velice
pohledný, statný a šarmantní.

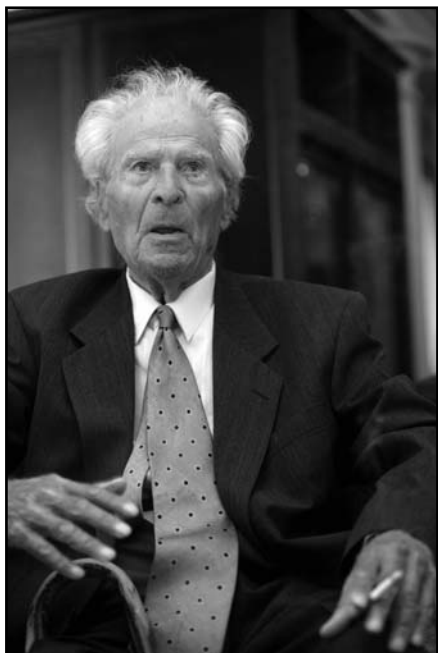

Jeho bratr, který vedl italskou re-
stauraci v londýnském Soho, také
zemřel v 99 letech. Jeho sestra
byla královna krásy a tanečnice.
Tatínek se živil i jako automobi-
lový závodník a jednou byl druhý
na závodech Moskva-Petrohrad.
Samotný Andor Lilienthal až do
smrti vedl aktivní život: řídil auto,
kouřil a posílal analýzy šacho-
vých partií pro různé časopisy.
Narodil se v Moskvě v roce 1911.
Jeho matka, maďarská židovka,
zpívala v různých divadlech rus-
kého hlavního města. Lilienthalo-
vi byli dva roky, když se s dvěmi
sourozenci vrátil do Uher. Vyrůs-
tal v Budapešti ve velké chudobě,
jeho matka na výchovu dětí ne-
měla peníze, záhy je dala do na-
lezince. Lilienthalovi nebylo ani
deset, ale už pracoval jako pasá-
ček vepřů, spal v kůlně. Nevydr-
žel to a jel k matce do Budapeš-
ti. Ta ho ale vrátila zpět. Jednou,

dvakrát, třikrát, ale nakonec zjis-
tila, že je to marné. Zůstali tedy
spolu.

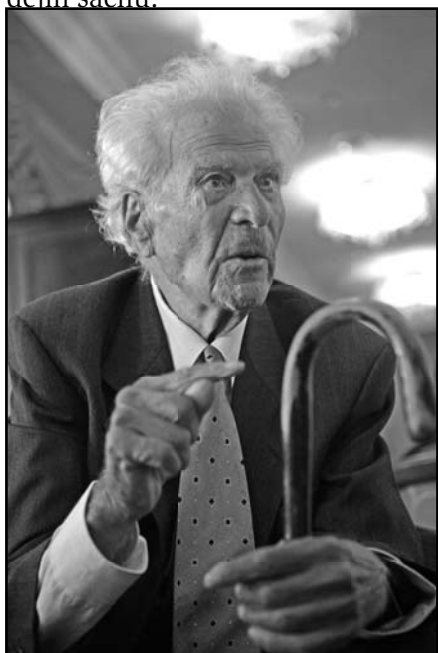
Lilienthal vyrůstal v židovské
čtvrti Budapešti, v ulici Dob, je-
jíž nejvýznamnější institucí byla
krčma pana Kohna, která hrála
v historii šachu stejně významné
místo jako v dějinách dělnického
hnutí. Zde malý Andor totiž nej-
častěji hrál šachy o rok mladším
spolužákem, synem chudé prad-
leny, Jánosem Csermanekem,
který později změnil příjmení na
Kádár a po krvavém potlačení re-
voluce v roce 1956 byl až do roku
1988 generálním tajemníkem
Maďarské socialistické dělnické
strany, loutkou řízenou z Moskvy
a symbolem tzv. gulášového ko-
munismu. Jenomže u pana Koh-
na si děti guláš nedávaly, nanej-
výš chleba se sádlem, který nále-
žel vítězi partie.

Po první světové válce jeho ma-
tka ztratila hlas i ruského milence.
Začala se živit šitím a synovi přála
stejný osud. Dala ho jako učně do
krejčovství, kde šili obleky. Proč
ne? Lilienthalovi bylo čtrnáct, byl
šikovný a měl dobrý vkus. Jenže
život sluhy pro něj není. Po čase
uteče. Kam ale mohl jít pohledný,
pro šachy evidentně nadaný kluk,
který navíc byl Žid? Vybral si Ví-
deň. Pak navštívil Paříž, Berlín, ale
i Prahu. Před 2. světovou válkou se
v kavárnách těchto velkých měst,
ať se jedná o Café Central ve Vídni,
Café de la Régence v Paříži či Café
König v Berlíně, utkávali nejslav-
nější hráči. Samozřejmě se hrá-
lo o peníze. Lilienthal z výher ve
Vídni ušetřil dost peněz na to, aby
mohl jezdit a hrát po Evropě. Ru-
tina ze stovek kavárenských partií
vytvářela Lilienthalův osobitý styl:
málo strategie, o to více taktických

úvah, hledání složitých a nebezpečných kombinací.

Ve dvacátých letech se na jedné simultánce se poprvé setkal s Capablankou, s mistrem světa, ale elegantní Kubánek ho nedokázal porazit. V Paříži si zahrál čtyři bleskové partie s Alexandrem Aljechinem a tři vyhrál. Výsledek všechny šokoval. A právem. Aljechin byl mistrem světa. Svého vrcholu dosáhl v roce 1934, patřil mezi deset nejlepších hráčů na světě. Jeho partie s Capablankou na vánočním turnaji v Hastingsi v roce 1935 - Lilienthal obětoval dámu - vešla do dějin šachu.

ANDOR LILIENTHAL - JOSÉ RAUL CAPABLANCA

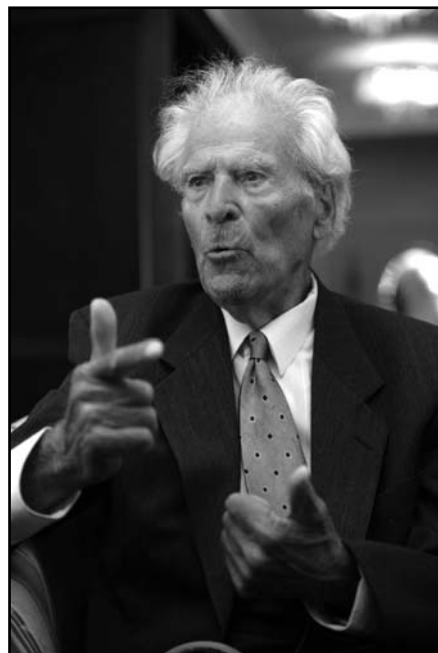
Nimcovičova indická obrana [E24]

Hastings 12.1934

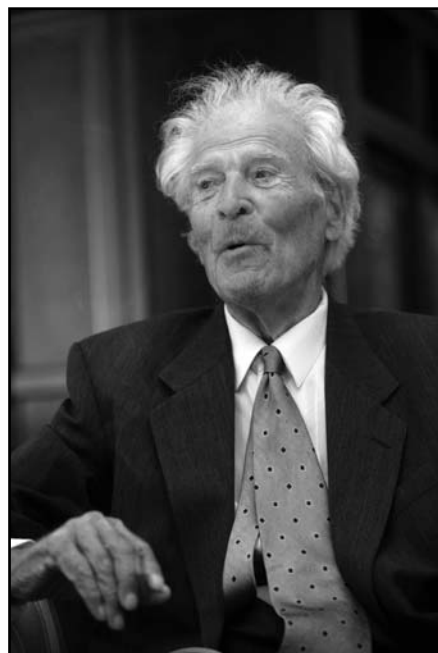
Komentuje: GM Andor Lilienthal

1.d4 Jf6 2.c4 e6 3.Jc3 Sb4 4.a3 Sxc3+ 5.bxc3 Tuto ostrou Sämischovu variantu jsem hrával již od svého mládí. **5...b6** Tímto tahem dává černý na srozuměnou, že chce svého bělopolného střelce vyvinout buď na b7, nebo na a6, a zachovává si nadále možnost postupu d7-d5 a dalšího případného útoku na bílého pěšce c4 pomocí manévru Jb8-c6-a5.

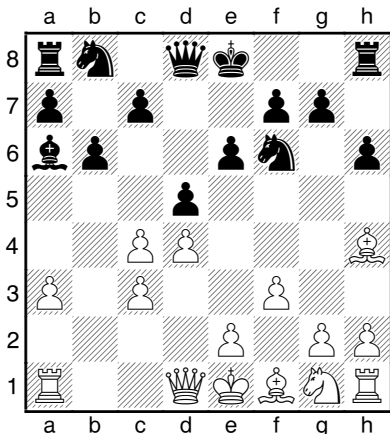
6.f3 Rozhodl jsem se přiostrit boj o centrum šachovnice. Jinou

možností bylo zahrát 6. e3, po čemž je pro černého nejlepší vyvinout svého střelce na b7. Nyní je síla střelce zaměřena na bílého pěšce c4 a navozuje možnost vzniku mnoha variant s výměnou bělopolných střelců. **6... d5** Obvyklým pořadím tahů v této variantě je 6...Sa6 7.e4 d5 a bílý zde má dvě principiální možnosti: zahrát cxd5, nebo postoupit svým centrálním královským pěšcem e4-e5. Na příklad 8.cxd5 (Po 8.e5 připomíná pozice Botvinnikovu oblíbenou Francouzskou obranu. V partii Vladimirov-Muchidtinov, hrané v polofinále 23. přeboru SSSR, se dále stalo 8... Jg8 9.Jh3 dxc4 10.Se2 Dd7 11.Sg5 Jc6 12.0-0 Jge7 13.Sxe7 Jxe7 14.f4 0-0

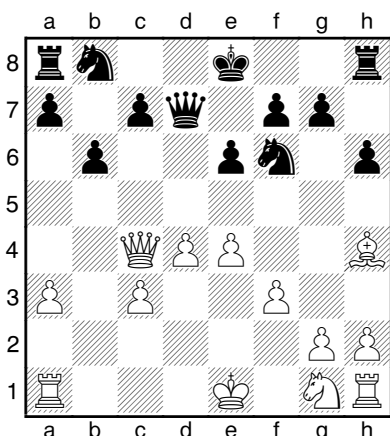
15.Sf3 a ve vzniklé pozici měl bílý za pěšce iniciativu, ale černý má, jak se zdá, dostatečné možnosti k jejímu odražení.) 8...Sxf1 9.Kxf1 exd5 10.e5 (Botvinnik měl svého času připraven plán vylepšení hry bílého v této variantě, spočívající v tahu 10.Sg5) 10...Jg8 11.Je2 Dd7 12.Kf2 Jc6 13.Ve1 0-0-0 a černý měl v partii Lilienthal-Steiner, hrané v národním turnaji mistrů v roce 1933, dobrou pozici. **7.Sg5 h6 8.Sh4 Sa6**

9.e4 První, kdo vyzkoušel tuto obět pěšce, byl o rok dříve Aljechin na turnaji v Hastingsu proti Eliskasevovi. Ten, stejně jako nyní Capablanca, nabízenou obět nepřijal.

9...Sxc4 9...dxe4 10.fxe4 g5 11.Sg3 Jxe4 12.Se5 s následným Sd3 nebo Dc2 dává bílému možnosti nebezpečného útoku. K pouhému přehození tahů by mohlo vést 9...g5 10.Sg3 dxe4 11.fxe4. Teoretické knihy uvádějí místo brání na e4 pokračování 11.Se5 vedoucí k zajímavým komplikacím po 11...Jbd7 12.Da4 Sb7 13.h4 gxh4 (Špatné je 13...0-0? 14.hxg5 hxg5 15.Dxd7! s výhrou bílého.) 14.Vxh4 Jd5)

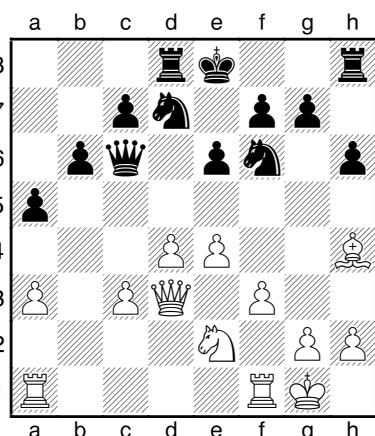
10.Sxc4 dxc4 11.Da4+ Dd7 12.Dxc4

12...Dc6 V již zmíněné partii Aljechina s Eliskasevem pokračoval černý 12...Jc6 a po 13.Je2 Ja5 14.Dd3 Dc6 15.0-0 0-0-0 16.Vab1 (Namísto tahu věží bylo podle některých názorů lepší pokračovat 16.e5 s tím, že bílý získá výhodu po 16...g5 17.exf6 gxh4 18.De4. Dobře, ale jak by to pokračovalo dál? Výměna dam by černého rozhodně nemohla uspokojit, protože by pak následně padl jeho krajní pěšec „h“.) Cítím ale, že po tahu 18...Dc4! má černý dostatečnou protihru.) 16...g5 17.Sg3 Jh5 18.f4 f6 měl černý uspokojivou pozici.

13.Dd3! Nabízenou výměnu dam jsem odmítl, protože jsem věřil v sílu svého pohyblivého pěšcového centra.

13...Jbd7 14.Je2 Vd8 Obě rošády by narazily na odpověď v postupu mého pěšce „c“ 15. c4! Dlouhou rošádu zamítl Capablanca i přesto, že získává pěšce po 14...0-0-0 15.c4 Je5 16.Dc3 Jxc4 pro variantu 17.Vc1 b5 18.a4 a6 19.0-0, dávající bílému velmi dobré útočné možnosti na dámském křídle. Například okamžitě prohrávalo 19...Kb7 pro 20.axb5 axb5 21.Db4 a černý nemá obranu proti hrozbě 22. Jc3. **15.0-0 a5** Capablankův poslední tah patří do kategorie vyčkávacích tahů. Bílý nyní nemůže zahrát 16.f4 pro 16...Jc5 17. Dc4 Dxe4!, a tak jsem přirozeně odstoupil se svojí dámou. Na tahu 15...Je5 jsem chtěl odpovědět 16.Dc2 a v případě nabízejícího se skoku černého jezdců na c4 16...Jc4 otevřít pozici v centru prostřednictvím postupu 17.d5! a po 17...exd5 zahrát 18.Jd4.

Šachový magazín

www.sachinfo.cz
SACHinfo

8x ročně potěšení pro každého šachového fanouška!

- rozhovory
- teorie
- problémový šach
- korespondenční šach
- komentované partie z nejdůležitějších světových i domácích akcí
- Koncovky
- Hádání tahů
- soutěžní křížovka
- Co-kdy-kde
- a další...

- V každém čísle barevná příloha
- pevná vazba
- minimálně 100 stran

Roční předplatné 600 Kč

VYDÁVÁ:
ŠACHinfo
Ing. Břetislav Modr
pošt. příhr. 3
150 21 Praha 5
info@sachinfo.cz
www.sachinfo.cz

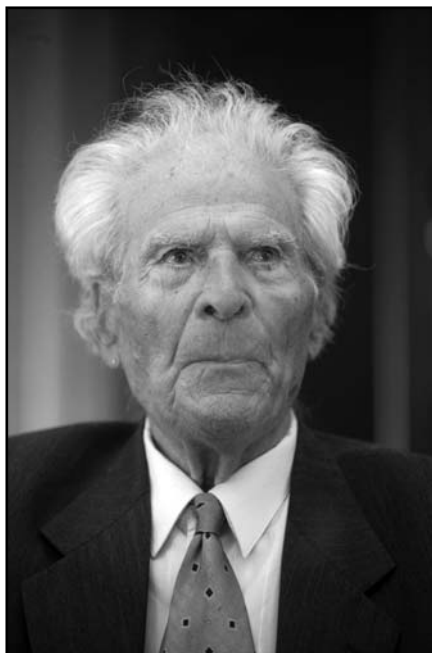
16.Dc2 Podle Euweho bylo lepší zahrát 16.Vac1 s dalším postupem c3-c4. Ale na Vc1 může černý pokračovat 16...Je5 a po nějakém z možných ústupů bílé dámy, například 17.De3, zahrát 17...Jg6 a po 18.Sxf6 gxf6 na šachovnici vzniká nejasná pozice. Nejlepším pokračováním asi bylo okamžité 16.c4!, protože zde černý nemůže zahrát na zisk právě postoupivšího pěšáka 16...Je5 17.Dc3 Jxc4 díky odpovědi 18.Vfc1 b5 19.a4! Po 16. c4 však musí bílý počítat s odpovědí e6-e5.

16...Dc4 Někdy je dokonce i dáma dobrou blokádní figurou! Nyní je postup bílého pěšce zastaven a bílému nic nedává ani 17.e5 pro 17...g5 18. exf6 gxh4 a bílý pěšec na f6 je odsouzen k záhubě.

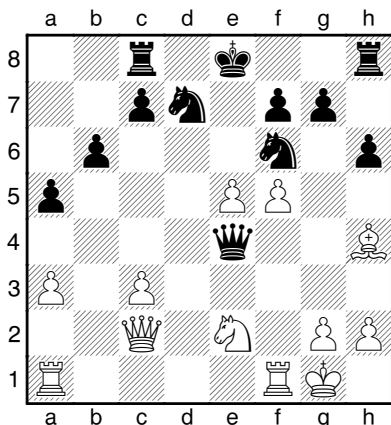
17.f4 Brání postupu g7-g5 a hrozí tahem e4-e5. Černý tak musí ustoupit se svojí věží. **17...Vc8**
18.f5 Tento tah byl některými komentátory zpochybnován. Myslím si ale i dnes, že je nejlepší. Na základě analýzy 19. tahu můžeme následně posoudit, kdo má skutečně pravdu. **18...e5** Již při tahu 18. f5 jsem viděl, že budu možná moci obětovat dámu, a tak jsem v rozrušení očekával Capablankovu odpověď.

19.dxe5 Podle Euweho dává bílému poziční výhodu tah 19.Vad1, ale jak by mohl třiaadvacetiletý šachista projít kolem možnosti tak krásné kombinace? Můj tah je ve skutečnosti silnější než Euweho doporučení.

19...Dxe4?! Musím se přiznat, že jsem Capablankovi velice vděčný za to, že zahrál tento tah! Od doby, kdy jsme tuto partii hráli, uplynulo již mnoho let, ale kdykoli jsem vyrazil na přednáškové turné po Sovětském svazu nebo do zahraničí, vždy po mně chtěli šachoví příznivci ukázat, jak jsem geniálnímu Kubánci obětoval dámu. Pojďme se na kritickou pozici podívat podrobněji. „Nyní je pro černého jediným tahem pokračování 19...Dc5+“, píše Euwe. Po 20.Sf2! (Euwe ve své analýze za bílé pokračuje 20.Jd4 Jxe5, po čemž navrhuje

výměnu 21.Sxf6 gxf6 a tvrdí, že je to pouze černý, který může z daného postavení profitovat. Musí ale bílý brát na f6?!) 20...Dxe5 21.Sd4 Dxe4 (Na 21...Dd6 má bílý 22.Vad1 a na ústup 21...De7 přijde velice silné 22.e5! Jxe5 23.Jg3 0-0 24.Vae1 Jfd7 25.f6 gxf6 26.Jh5 s rozhodující výhodou bílého.) 22.Dxe4+ Jxe4 23.Sxg7 Vh7 24.f6 je černá pozice beznadějná. Ještě nejlepším pokračováním pro černého je 19...Jxe5, ale i tady získá bílý iniciativu po 20.Jf4. Například na pokračování 20...Jfd7 přijde odpověď 21.Vad1 0-0 22.Jd5 s hrozbami Je7+ nebo f5-f6.

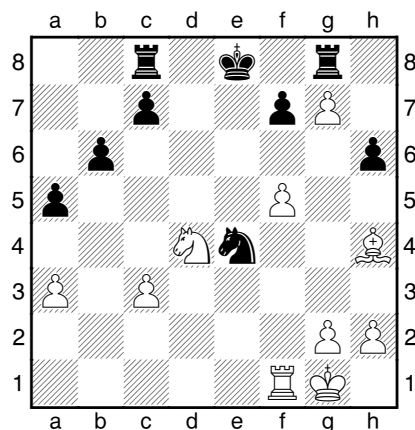
20.exf6!! Základní idea oběti spočívá v tom, že černý král uvízl v centru šachovnice a ani jeho věže nejsou doposud vyvinuty a nemohou zasáhnout do hry.

20...Dxc2 21.fxg7 Vg8 22.Jd4 Nyní je pod křížovou palbou i černá dáma a zároveň nemá černý

král k dispozici ani jediné pole, kam by se mohl schovat před hrozcím smrtelným šachem bílé věže z pole e1!

22...De4 Takové tahy se nedělají s lehkým srdcem, ale nic jiného černému nemůže pomoci. Například 22...Dd2 23.Vae1+ Je5 24.Vxe5+ Kd7 25.Vd5+ Ke8 26.Ve1+ je pro bílého vyhrané, stejně jako 22...Dxc3 23.Vae1+ Je5 24.Vxe5+ Kd7 25.Ve7+.

23.Vae1 Jc5 24.Vxe4+ Jxe4

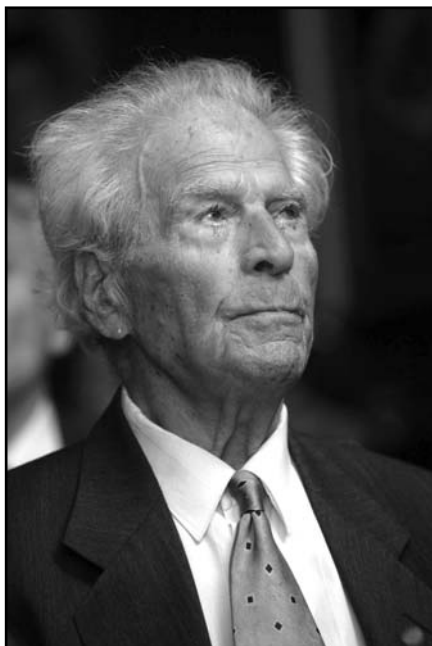

25.Ve1! Závěrečný akord kombinace bílého. Bílý má rozhodující materiální převahu. **25...Vxg7 26.Vxe4+** V turnajových knihách bývá uvedeno, že se Capablanca po tomto tahu vzdal. Ale není to pravda...

26...Kd7 Byl zahrán ještě tento tah, ale Capablanca viděl, že po 27.Ve7+ Kd6 28. f6 vyhraje bílý šachem Sg3+, a rozhodl se nečekat na moji odpověď. Usmál se, podal mi ruku a blahopřál mi k vítězství. **1-0**

S Capablankou byli přátelé, v přestávkách turnaje v Moskvě v roce 1935 spolu chodili balit holky, Lilienthal takto poznal i svoji ženu. Nehrál vždy jen s velmistry, ale také s umělci, například se skladatelem Sergejem Prokofjevem či výtvarníkem Marcelem Duchampem. O něm Lilienthal říkal, že je „nejtalentovanějším francouzským hráčem“. Vzorem pro Lilienthala byl přesto bohémští Savielly Tartakower. Tento Francouz sice nikdy nezískal titul mistra světa, ale jako světák byl neporazitelný. Jednou například celou výhru z jednoho

turnaje prohrál v kasinu. Nemluvě o tom, jak po něm ženy šílely. Lilienthal později navštívil i Prahu, odkud se svým přítelem, slavným židovským šachistou a československým mistrem Salomonem Flohrem (původem z Horodenky z Haliče) odjel do lázeňského města na Slovensko (dnes Turčianske Teplice). Turnaj vyhrál, pak se vsadil s Flohrem, že přeplave v obleku pod vodou na jeden nádech hotelový bazén. „Před našim hotelem byl velký bazén. Řekl jsem svému příteli Salovi, že ho přeplavu pod vodou. Flohr odpověděl, že to nic není, ať ho přeplavu oblečený. Řekl jsem mu, že ho přeplavu i v obleku. Vsadili jsme se o 300 korun, což v této době byly velké peníze, a také jsem spočítal, co bych za takovou sumu mohl koupit. Atrakce se uskutečnila před velkým obecenstvím. Druhý den se v novinách objevila moje karikatura, jak plavu pod vodou,“

vzpomíná si Lilienthal na tuto událost ve svém životopise.

Kvůli podobným výstřelkům Lilienthala pomalu objevila média. Jeho jméno se často skloňovalo ve společenských rubrikách časopisů, protože kolem něj se vždy

něco zajímavého dělo. Někdy kvůli výhrám v šachách, ale také často díky pletkám se ženami. Před hněvem paroháčů musel mnoho turnajů předčasně opustit.

V roce 1935 odjel do Moskvy, o pět let později vyhrál mistrovství SSSR, oženil se, pak přišla zpráva, že porazil Michaila Botvinnika. Kdo to je, ptali se tenkrát lidé. Za pár let dorazila i odpověď: první sovětský mistr světa po roce 1945.

ANDOR LILIENTHAL - MICHAİL BOTVINNIK

Dámská indická obrana [E19]

Moskva 1940

Komentuje: GM Andor Lilienthal

1.d4 Jf6 2.c4 e6 3.Jf3 Necítil jsem se na to, abych v této partii hrál proti Nimcovičově indické.

3...b6 4.g3 Sb7 5.Sg2 Se7 6.0-0 0-0 7.Jc3 Je4 8.Dc2 Po dlouhá a dlouhá léta, ve skutečnosti snad i desetiletí, sloužila tato pozice

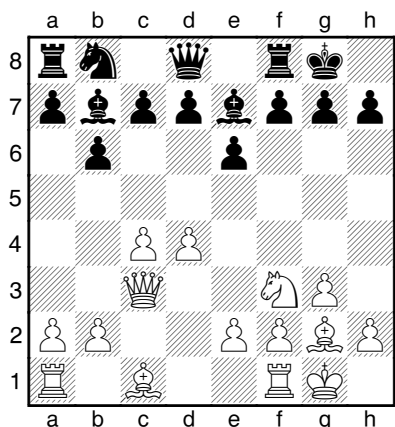
**bezpečnostní služby
pult centralizované ochrany
slaboproudé systémy
zpracování hotovosti
zkoušky odborné způsobilosti
facility management**

Gorkého 3037/2, 702 00 Ostrava
Tel.: +420 596 693 311 • Fax: +420 596 693 322
www.abasco.cz • info@abasco.cz

Generální ředitelství: Lighthouse, Jankovcova 1569/2c, 170 00 Praha 7 • reditelstvi@abasco.cz

jako základní pozice rozehrávání Dámské indické obrany a teprve tady nebo v dalších pěti až deseti tazích začínala vlastní tvorba. Dokonce i dnes hrají tuto pozici nejlepší světoví šachisté a hrají ji zpravidla za obě barvy.

8...Jxc3 9.Dxc3 Velice známou chybou je pokračování 9.Jg5?!, které narazí na mezitah 9...Jxe2+! s výhodou černého. Na tah 9.bxc3 má černý v zásobě hned několik pokračování. Například po 9...Jc6 (Po 9...f5 10.d5 Dc8 11.Jd4 Ja6 dosáhne černý vyrovnání.) 10.Jd2 Ja5 11.Sxb7 Jxb7 12.e4 d5 13.cxd5 exd5 14.e5 Dd7 15.f4 f5 by bílá pozice byla o něco lepší.

9...d6 V době, kdy se partie hrála, bylo za dobré pokračování považováno také 9...Se4, na což jsem chtěl odpovědět 10.Sh3, a když (Později, na třináctém přeboru SSSR, jsem proti Keresovi hrál 10.Je1. O mnoho

let později zahrál proti stejnému soupeři Szabó tah 10.Sf4 a po 10...d6 11.De3 získal lepší pozici. V teoretických učebnicích se kromě zmíněných tahů 9...d6 a 9...Se4 objevuje také pokračování 9...f5.) 10...f5 tak 11.Jd2 Sb7 12.Ve1 s dalším e2-e4, protože pokračování d7-d5 by příliš oslabilo pole e5.

10.Dc2 f5 Bílý hrozil zahrát Jg5!

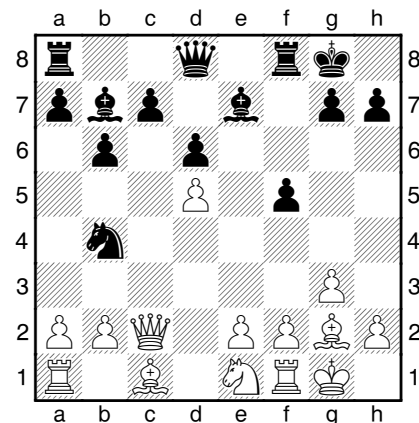
11.Je1 Jinou možností bylo pokračování 11.d5, které narazí na repliku 11...e5 (Slabé je 11...exd5 pro 12.Jd4!±) 12.e4 (Taktický boj vznikající po 12.Jxe5 dxe5 13.d6 dává černému vynikající pozici vznikající tahy 13...Sxg2 14.dxe7 Dxe7.) 12...fxe4 (Při partii jsem považoval brání na e4 za přirozené, ale nyní jsem změnil názor a myslím, že jde o chybu, která dává bílému kontrolu nad důležitým polem e4. Nyní bych černému doporučil spíše 12...Sc8, když po 13.exf5 (na 13.Jd2? by mohlo následovat 13...f4 s iniciativou proti bílému králi.) 13...Sxf5 14.De2 Jd7 15.Jd2 Jc5 16.Je4 Jxe4 17.Sxe4 g6 jsou šance obou stran vyrovnány.) 13.Jd2 e3 14.fxe3 Vxf1+ 15.Jxf1 Sg5 16.e4 Sxc1 17.Vxc1 s malou výhodou bílého i když Euwe v Encyklopedii soudí, že jsou šance stran vyrovnány.

11...Jc6 Černý chce dění na šachovnici zkomplikovat. Lepším pokračováním, které použil například Keres v turnaji o titul mistra

světa proti Euwemu, je tah 11...Dc8. Po 12.e4 Jd7 13.d5 Jc5 měl černý dobrou pozici.

12.d5 exd5 13.cxd5 Bílý otevírá sloupec „c“ a opozdilý černý pěšec na c7 může být černému nebezpečný. Slabá jsou také pole e6 a c6, a pokud bílý dostane svého jezdce na d4, bude jeho výhoda neoddiskutovatelná.

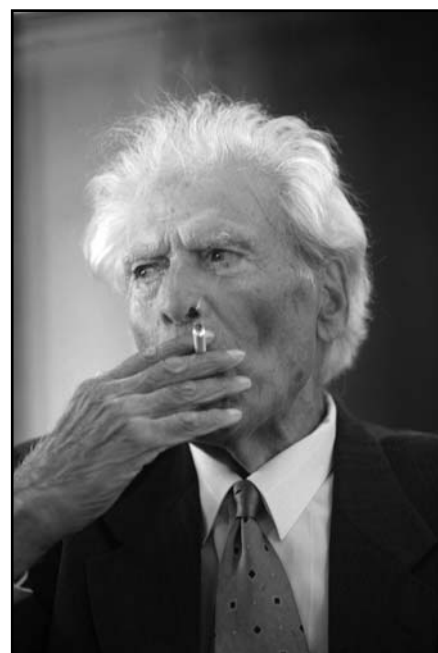
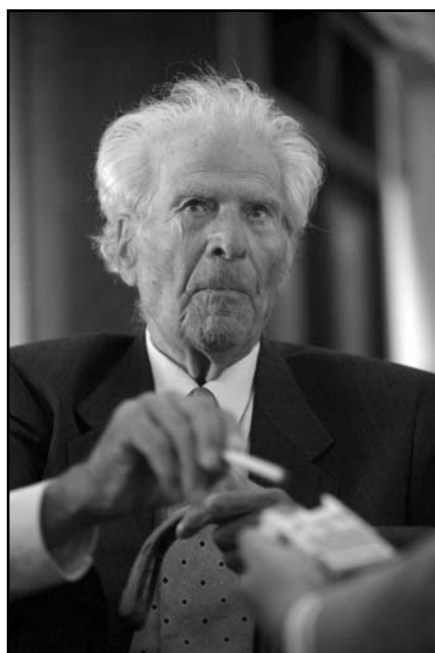
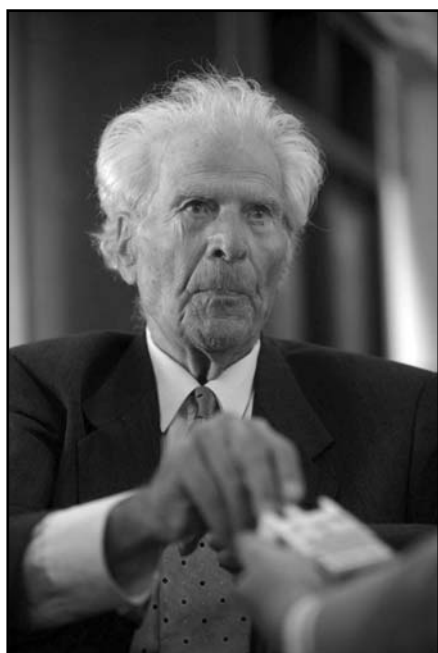
13...Jb4

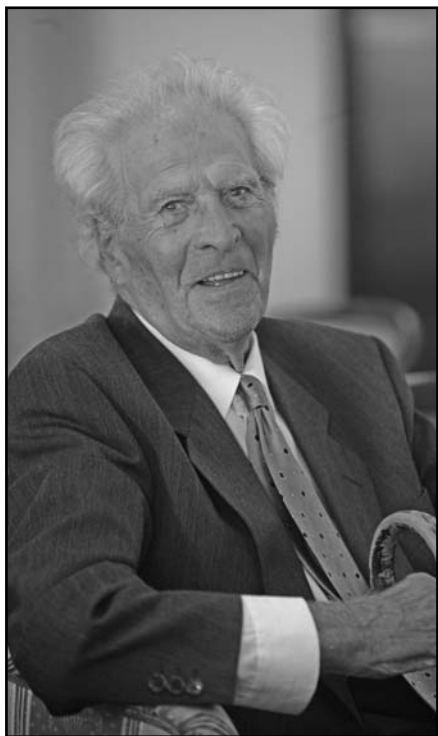

14.Dd2! To není v žádném případě obvyklý tah, ale bílý po něm bude schopen svého soupeře zatlačit na dámském křídle. Botvinnik předpokládal, že bílý bude muset svého pěšce na d5 krýt tahem 14.Db3 a po 14...a5 15.a3 Ja6 udrží černý rovnováhu.

14...a5!? Po podle Botvinnika povinném 14...c5 15.dxc6 Jxc6 16.Jd3 je černá pozice velice obtížná.

15.a3 Ja6 16.b4 To je idea toho, proč jsem šel na d2 dámou. Černý jezdec

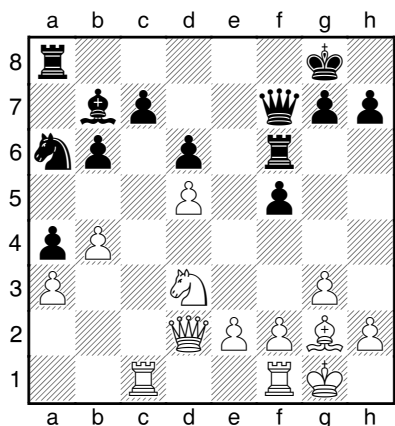

bude stál na poli a6 špatně až do konce partie.

16...Sf6 17.Sb2 Dd7 Černý měl iniciovat další výměny po 17...Sxb2, ale i tak by dospěl po 18.Dxb2 Df6 19.Dxf6 Vxf6 20.Jd3 do horší koncovky. Bílý by pokračoval v tlaku na pěšce c7 a černý jezdec by pak byl na poli a6 zcela mimo hru.

18.Sxf6 Vxf6 19.Jd3 Pochopitelně ne 19.bxa5 pro 19...Jc5 a černý najednou hrozí Jb3 s dobrou hrou.

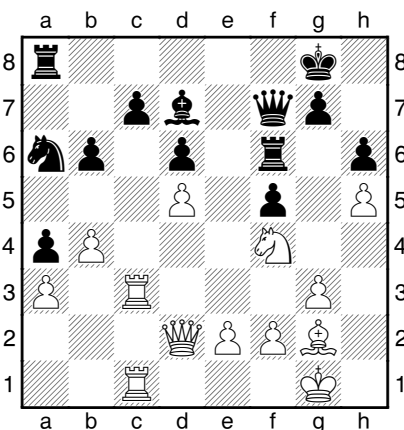
19...a4 Bílý již hrozil braním na a5. Z otevření sloupce „a“ by profitoval také bílý. Zajímavá je následující varianta: 19...axb4 20.axb4 Db5 21.Jf4 Dxb4 22.Dxb4 Jxb4 23.Vxa8+Sxa8 24.Va1 Vf8 25.Va4 c5 Celou variantu jsem dopočítal až sem a pak jsem si všiml hezkého matu, který může černý dostat po 26.dxc6 Jxc6 27.Sd5+ Kh8 28.Jg6+ hxg6 29.Vh4#. **20.Vac1 Df7**

21.Jf4 Bílý jezdec je dominantní figurou na šachovnici a černá pozice je pozičně prohraná. Ale od tohoto tvrzení do konce partie je ještě dlouhá cesta.

21...Sc8 22.Vc3 Sd7 23.Vfc1 h6 24.h4 Brání černému ve vyhnání bílého jezdce pomocí tahu g7-g5. **24...Va7** Nyní by na 24...g5? následovalo 25.hxg5 hxg5 26.Je6 s výhrou.

25.h5 Va8

26.Ve3 Využívá slabá pole e6 a g6, stejně tak jako dominantní pozici svého jezdce na f4. Neméně důležité je také to, že černý jezdec na a6 zcela uvízl, a tak bílý přistupuje k rozhodujícím operacím v centru a na královském křídle. Méně energické je 26.e3 ve spojení s dalším Sg2-f1, protože černý by mohl odpovědět b6-b5.

26...Kh7 27.Vcc3 Pokud černý převede jednu za svých věží na sloupec „e“ a vymění ji za bílou věž, kontrolu nad sloupcem převzme další z bílých věží.

27...Vb8 28.Dd3 Va8 29.Jg6 Hrozcící vpád bílé věže na e7 odvrátí černý pouze za cenu kvality.

29...Vxg6 30.hxg6+ Kxg6 Na 30...Dxg6 vyhrává 31.Ve7+-.

31.Ve6+ Černý pochopitelně nemůže bílou věž brát, ale i tak bylo zřejmě jednodušší cestou pokračování 31.g4!

31...Kh7 32.g4 c5 Poslední pokus o komplikace pomocí taktiky.

33.b5 Jc7 34.gxf5 Jxb5 O něco tužší bylo 34...Ve8, na což jsem plánoval zahrát 35.De4. **35.f6+ Kg8 36.Vc4** Pochopitelně že ne 36.Ve7 pro 36...Dxf6 s útokem na

NOVÉ KNIHY PRAŽSKÉ ŠACHOVÉ SPOLEČNOSTI

TICHÝ MAT

ŠACHY V KRESLENÉM HUMORU

61 KRESLENÝCH VTIPIŮ
OD 30 AUTORŮ

CENA: 195 Kč + POŠTOVNÉ

SALO FLOHR MĚL JSEM BOJOVAT!

Biografie a partie Salo Flohra a výsledky a partie z turnaje, hraného na jeho počest

Štefan Gross, Vítězslav Houška,
Jan Kalendovský, Pavel Matocha

cena: 148 Kč + poštovné

KNIHY MŮŽETE
OBJEDNAT NA ADRESE:
PAVEL.MATOCHA@GMAIL.COM

obě bílé věže. **36...Ve8** Jinak by následovalo **Ve7**. Po **36...gxf6** rozhodne **37.Vg4+**.

37.Vg4 Vynucuje oslabení pozice černého krále.

37...g5 38.Vxe8+ Sxe8 39.Ve4 Kf8 Po **39...Dg6** vyhrává **40.Ve7 Dxd3 41.Vxe8+ Kf7 42.Ve7+ Kxf6 43.Ve6+ +-.**

40.Ve7 Dg6 41.Se4 Dh5 41...Dxf6 42.Vxe8+ Kxe8 43.Dxb5+ +-.

42.Sf3 Dg6 Na **42...g4** následuje **43.Dh7** s nekrytelným matem.

43.Vxe8+ Dxe8 44.Dh7 Df7 45.Dxh6+ Kg8 46.Sh5

1-0

Lilienthal se proslavil i jako držitel rekordů v simultánce. Miloval simultánky. Hrál je mezi turnaji, aby si vydělal peníze. V roce 1934 ve španělském Bilbau hrál proti 121 hráčům, o rok později v Moskvě ho vyzvalo 135 lidí, v roce 1940 ve Sverdlovsku se mu postavilo 201 šachistů.

Jeho kariéru zničila válka, dlouho nehrál a po roce 1945 svoji dřívější formu již nikdy nenašel. Lilienthal od roku 1951 trénoval i světového šampiona Tigrana Petrosjana, koučoval i mistra světa Vasilije Smyslova.

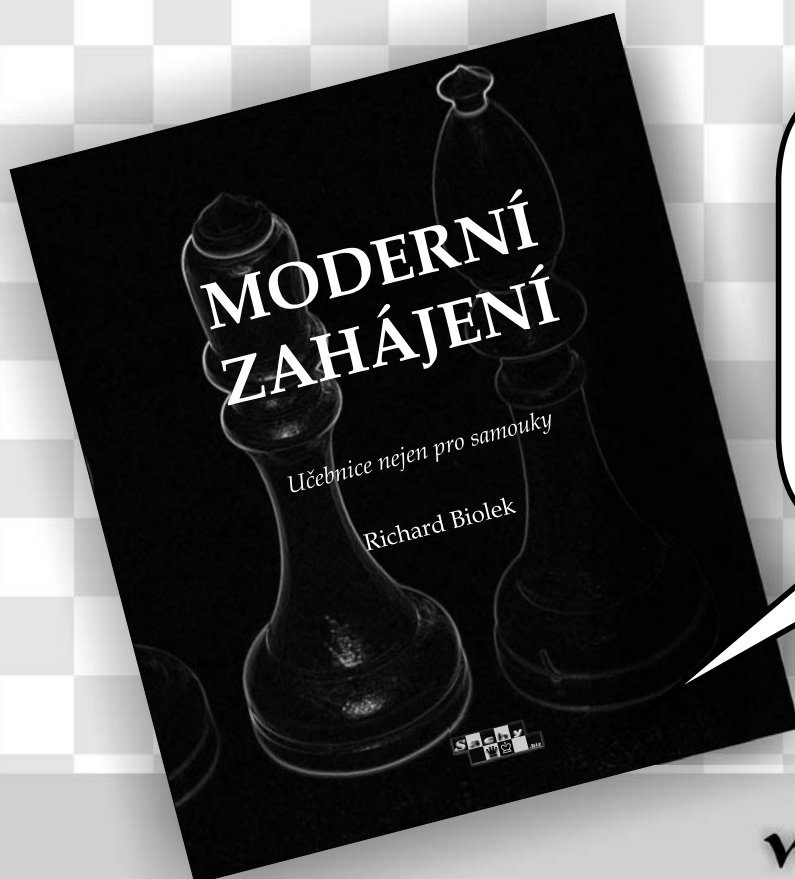
V roce 1976 se svou druhou manželkou se definitivně vrátil do Budapešti. Jako doyen maďarského šachového života nechýběl na žádném důležitějším turnaji, s obligátní cigaretou v puse analyzoval partie a dělal si poznámky. V pokročilém věku rád přijímal pozvání na simultánky. V Budapešti se potkal s další legendou světového šachu Bobbym Fischerem, který se v devadesátých letech „skrýval“ v hlavním městě Maďarska. Jak připomíná list Népszabadság, Fischer často navštěvoval Lilienthala v jeho bytě ve staré části Budí-

na, natáhl se na kanapi a dlouho si spolu povídali.

Jelikož Lilienthal měl i ruské občanství, s rodinou často navštěvoval svoji vilu na Krymu, dlouze plaval v moři a pochvaloval si tamní klima, která astma jeho první ženy prý vyléčilo za tři týdny. Když mu bylo 95 let, kouřil už jen sedm cigaret denně, a jak říkával, žil pouze pro svoji ženu Olgu a psa Lindu.

Deník Magyar Nemzet letos 8. května ve své sobotní příloze v hezkém článku připomínal čtenářům, že Lilienthal je stále mezi námi. „Bohužel, jeho jméno není ani v Who is who. Bylo mu právě 99 let. Je čas si ho povšimnout,“ skončí článek. Lilienthal přesně v ten den umřel.

*István Lékó
převzato z časopisu EURO
21/2010*

NOVINKA

Učebnice, která moderním pohledem na otevřená zahájení vstřípí čtenářům správné zásady zahájení šachové hry. Knižka je vhodná jak pro samouky, tak pro trenéry šachových kroužků a klubů. V učebnici jsou vedle klasických názorných partií použity jako demonstrační i aktuální partie našich předních šachistů, kteří osobně komentují svoje vlastní partie. Každý čtenář tak může dostat informace od několika vel mistrů, mezi nimiž jsou i držitelé titulů mistra republiky.

Knižka je v pevné vazbě, rozsah: 200 stran, desítky diagramů, úlohy k vyřešení.

www.sachy.biz

Objednávky zásilková služba: www.sachy.biz, tel. 724 170 260, 224 919 152, mail: info@sachy.biz
Reprezentační šachová prodejna: seznam prodejen naleznete na www.sachy.biz v sekci prodejny
Centrální sklad, výdej objednávek z e-shopu: H.S.H. Sport s.r.o., Radlická 462/19, Praha 5, tel:224 919 152

(GEOPOLITICKÉ) ŠACHY

SKANDÁL V MOSKVĚ

pokračování ze strany 1

Vovka a Kirsí, kamarádi do deště. Nejsm meteorolog, ale zdá se mi, že tenhle déšť bude kyselý.

Mimochodem, výstižný titulek NY Times kdysi zněl: „Kde je šach král a lidé pěšci“. (nytimes.com). Během studií se Iljumžinov zapletl do obchodů s drogami, pro které ho také vyloučila ze svých řad jeho rodná komunistická strana. A co si má člověk myslet o tom, že prý byl navštíven mimozemšťany a cestoval s nimi po vesmíru v létajícím talíři? „Doma jsem však potřebnější, musel jsem se proto vrátit,“ tvrdí. (Intermezzo: při psaní těchto vět mi nahlédla přes rameno manželka a zeptala se: „A tenhle člověk je předsedou nějaké šachové federace? „Ne nějaké, miláčku. Té naší, mezinárodní.“ Žena nedodala nic, jen se na mě soucitně a s lehkým despektem podívala.)

Proti Iljumžinovi se postavil Anatolij Karpov, který má v šachovém světě přirozenou autoritu a který svou osobností může vrátit FIDE prestiž. První dobrý krok udělal, získal pro svou kandidaturu podporu letitého rivala Garri Kasparova. (Intermezzo II: je dobré připomenout, že bychom měli zbystrit vždycky, když nám někdo tvrdí, že naše volba vlastně volbou není, že stojíme před výběrem mezi dobrem a zlem, „kladným“ a „záporným“ hrdinou. V domácích luzích známe podobnou situaci z volby fotbalového šéfa.) Ano, Karpov určitě není bez chyb, vždycky byl vnímán jako „hodný sovětský kluk“ a jeho etablování v čele FIDE je spíše šancí do

budoucná. Možná šancí nikoli na více peněz, ale určitě šancí na větší prestiž šachu. A je podle mého soudu dobře, že se tímto směrem rozhoupal i domácí šachový svaz a tomtu hráči vyjádřil podporu (píšeme na jiném místě).

Ještě před pár dny jsem si podobně jako doktor Watson myslel, že je vše tak prosté: ruská federace může (logicky) nominovat pouze jednoho kandidáta. Rusové tedy někoho vyberou a svět na to nějakým způsobem zareaguje. Chyba lávky! Předseda dozorcí rady (nomen omen) ruské šachové federace Dvorkovič oznámil, že ruská federace nominuje Iljumžinova. K tomuto rozhodnutí mu pomohla moderní technika, konzultoval to prý se členy rady telefonem (!?). Karpov něco takového samozřejmě napadl a dožadoval se řádného a staromódního způsobu: členové rady se sejdou, budou debatovat a následně pro příslušného kandidáta zvednou ruku. Což část členů rady udělala: sešlo se osmáct členů ze 32 a 17 hlasů Karpova zvolilo kandidátem na prezidenta FIDE. Dvorkovič, který přítomen nebyl, tuto schůzi napadl a oznámil datum další schůze... Zdá se, že zvolání: „Co s tím, Kirsí, Vovko, Toljo?“ ztrácí smysl. Ostří střelci z Kremlu si už zřejmě svého koně vybrali. Netroufám si tvrdit, že v zájmu šachu...

Aleš Kubeczka

ŠACHOVÝ TÝDENÍK

**CHCETE DOSTÁVAT
ŠACHOVÝ TÝDENÍK
KAŽDÝ ČTVRTEK
ZDARMA DO SVÉ
E-MAILOVÉ SCHRÁNKY?**

**STAČÍ SE
ZAREGISTROVAT NA
www.praguechess.cz**

**VYDÁVÁ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ
PRAŽSKÁ ŠACHOVÁ SPOLEČNOST**

J A N S T A
K O S T K A
— & —
S P O L .

Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol.
svým klientům garantuje nejvyšší odbornou a profesionální úroveň
poskytovaných právních služeb.

Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol. patří mezi přední renomované advokátní kanceláře působící na českém advokátním trhu, která poskytuje svým klientům právní služby ve všech oblastech českého práva a práva Evropské unie, přičemž se zejména specializuje na oblast práva obchodních společností, práva veřejnoprávního sektoru a veřejných zakázek, práva nemovitostí, smluvní agendy, arbitráže, soudních sporů a vymáhání pohledávek.

Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol., Těšnov 1059/1, 110 00 Praha 1, Česká republika
tel. : (+420) 221 875 402-9 • fax: (+420) 221 875 401 • kancelar@jansta-kostka.cz • www.jansta-kostka.cz

KALENDÁRIUM

28. 5. 1889

Richard Réti

Před sto dvaceti jedna lety se ve slovenském Pezinku narodil jeden z nejlepších šachistů československé historie, velmistr **Richard Réti**.

29. 5. - 30. 5. 2010

Zaječice. **Šachové zaječice**. Mistrovství ČR žáků v rapid šachu. Švýcarský systém, devět kol, tempo 25 minut na partii + 10 s/tah. Jiří Česenek
Tel.: 466 262 723
j.cesenek@tiscali.cz

29. 5. 2010

Dolní Němčí. **Memoriál Karla Bartoše**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 15 minut na partii. Antonín Světlinský
Tel.: 777 730 600
svetinsky@garden.cz
www.fera.hitech.cz

29. 5. 2010

Považská Bystrica (Slovensko). **Mistrovství Slovenské republiky čtyřčlenných družstev v rapid šachu**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 15 minut na partii. Peter Bielik
Tel.: 0905-750098
bielikp@px.psg.sk

29. 5. - 6. 6. 2010

Chur (Švýcarsko). **Mitropa cup**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 40 tahů za 90 minut + 30 minut na dohrání s přídatkem + 30 s/tah. Swiss Chess Federation
Tel.: +41-315347218
gs@swisschess.ch
www.swisschess.ch

29. 5. 2010 - 6. 6. 2010

Michalovce (Slovensko). **Zemplínská veža**. Švýcarský systém na 9 kol, tempo 90 minut na 30 tahů a hodina na dohrání. Richard Gerbery
Tel.: 0907889968
gerbery@yahoo.com

1. 6. 1965

Nigel Short

Před pětačtyřiceti lety se narodil účastník zápasu o titul mistra a jeden z nejlepších Angličanů v historii královské hry, velmistr **Nigel Short**.

2. - 6. 6. 2010

Bad Homburg (Německo). **XIII. Rhein-Main-Open**. Švýcarský systém na sedm kol. Tempo 100 minut na 40 tahů, 30 minut na dohrání + 30 s/tah. Schachklub Bad Homburg
Tel.: 0049 6171 698695
info@rhein-main-open.de
www.rhein-main-open.de

3. - 9. 6. 2010

Wrocław (Polsko). **Blaszczak Memorial**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 90 minut na partii + 30 s/tah. Rafał Siwik
www.blaszczak.siwik.pl

5. 6. 1975

Před pětatřiceti lety zemřel ve finských Helsinkách korunní princ světového šachu, velmistr **Paul Keres**.

5. 6. 2010

Hustopeče. **O pohár starosty města dobrého vína**. Rapid šach,

švýcarský systém na devět kol. Tempo 15 minut na partii.

Petr Pisk
Tel.: 731 465 344
petr.pisk@centrum.cz

5. 6. 2010

Pezinok (Slovensko). **Memoriál Richarda Rétiho**. Rapid šach, švýcarský systém na devět kol. Tempo 15 minut na partii. Tibor Pobuda
tibor.pobuda@gmail.com
sites.google.com

5. 6. 2010

Bruntál. **Bruntálský šachový turnaj**. Švýcarský systém na třináct kol po dvou partiích s odvetou. Tempo 15 minut na partii. Břetislav Mucha
breta.mucha@volny.cz
www.volny.cz/breta.mucha/info.htm

5. 6. - 13. 6. 2010

Ostrava. Memoriál ostravských šachistů: **Porubské jaro**. Národní open, švýcarský systém na devět kol. Tempo 90 minut na 30 tahů a 60 minut na dohrání. Richard Kudla
Tel.: 604 701 182
r.kudla@centrum.cz

5. - 17. 6. 2010

Budapešť (Maďarsko). **First Saturday**. Uzavřené turnaje s možností získat normy GM, IM a FM. Tempo hry 90 minut na 40 tahů, pak 30 minut na dohrání s přídatkem 30 s/tah. László Nagy
Tel.: +(36)-30-230-1914
firstsat@hu.inter.net
www.firstsaturday.hu

Šachový týdeník

vydavatel: občanské sdružení Pražská šachová společnost, Sudoměřská 8, Praha 3 • prazska.sachova@gmail.com
šéfredaktor: Pavel Matocha (tel: 603 861 533, e-mail: pavel.matocha@gmail.com)
výkonný redaktor: Václav Pech (tel: 777 275 621, e-mail: vasek.pech@gmail.com)
editor: Aleš Kubiczka (e-mail: kubeczka@seznam.cz) • jazykový korektor: Jan Mácha
sazba a grafická úprava: Jan Reich (e-mail: honza.reich@gmail.com)